

8-ojo dešimtmečio TSRS laikraščiuose ir žurnaluose pasirodė daug pranešimų iš įvairių šalies regionų apie neįprastų objektų skridimus. O pretekstu pradėti NSO tyrinėjimus valstybės lygiu buvo pagarsėjęs Petrozavodsko nutikimas 1977 m. rugsėjo mėn.

Jau po mėnesio Mokslų akademijos prezidentas A. Aleksandrovas pasiuntė laišką Vyriausybės pirmininko pavaduotojui ir karinės-pramoninės komisijos pirmininkui L. Smirnovui, kuriame pasiūlė organizuoti kompleksinį anomalių reiškinių tyrinėjimus į juos įtraukiant Gynybos ministeriją ir karinį-pramoninį kompleksą.

UFO in Russia 1978 m. patvirtinta NSO tyrinėjimų programa Gynybos ministerijoje vadinosi „Sietka-MO“ (Tinklelis-GM) ir kėlė tikslą tirti anomalius reiškinius ir, daugiausia, jų poveikį karinės technikos ir personalo funkcionavimui. Vadovaujančia organizacija paskirtas Gynybos ministerijos 22-asis Centrinis mokslo tyrimų bandomasis institutas, esantis Mytiščiuose (karinė dalis 67947), kuriam vadovavo generolas-leitenantas V. Balašovas. Tame institute buvo įkurta 4 darbuotojų grupė, vėliau reorganizuota į spec. Laboratoriją, kuriai vadovavo pulkininkas A. Abdulinas. Visose armijos rūšyse paskirti už šią temą atsakingi MTI. Įtraukta ir keletas karinio-pramoninio komplekso mokslo įstaigų, kurių faktinis dalyvavimas buvo labai ribotas.

Mokslų akademijoje programa vadinosi „Sietka-AN“ (Tinklelis-MA) ir jos tikslu buvo anomalių reiškinių fizikinės prigimties ir jų vystymosi ištyrimas. Vadovaujančia MA organizacija buvo paskirtas Žemės magnetizmo, jonosferos ir radijo bangų sklaidimo institutas, kuriam vadovavo MA narys-korespondentas V. Migulinas. Jame irgi buvo įkurta 4 darbuotojų grupė, kuriai vadovavo J. Platovas. Atskiri tyrimai buvo pavesti kitiems institutams. MA ir Gynybos ministerijos darbus koordinavo pulkininkas V. Sokolovas. Jokio tikslinio finansavimo nebuvo skirta, visi dirbo tik už atlyginimą.

1979-80 m. MA Bendrosios fizikos ir astronomijos padalinys, Goskomhidrometas ir TSRS Gynybos ministerija išsiuntinėjo metodinius nurodymus apie anomalių reiškinių stebėjimą. Tų nurodymų turinys liudija, kad Mokslų akademija ir Gynybos ministerija skirtingai suprato, kas yra „anomalus reiškinys“. Goskomhidrometo nurodymuose buvo kalbama bendrai apie nesuprantamus lokalius ir globalius reiškinius, nes Migulinas laikė NSO „išsigalvota“ problema ir neigė bet kokių paslaptųjų objektų buvimo galimybę. Gynybos ministerijos nurodymuose, atvirkščiai, buvo kalbama apie neatpažintus objektus, turinčius rutulio, cilindro,

stačiakampių, diskų su kupolais, langais, liukais ir kitomis išorinėmis detalėmis, kartu nurodant, kad tie objektai juda dideliu greičiu ir daro staigius manevrus.

Visose metodikose tebuvo minimas tik stebėjimas, tad NSO tyrinėjimai susivedė tik į duomenų rinkimą bei klasifikavimą. Net nebuvo paminėta apie jų avarijas ir nebuvo numatyta nukritusių objektų ar jų dalių paieška ir tyrimas. Neužsiminta ir apie NSO nusileidimus (juk reiškiniai negali tūpti ir vėl pakilti). Migulino nurodymu, žiniasklaidoje buvo uždrausta minėti NSO stebėjimus be MA Bendrosios fizikos ir astronomijos padalinio leidimo. Nors kas galėjo būti slapto tame, kad medūzos formos objektas 1977 m. pakibo virš Petrazavodsko, o kitą NSO 1984 m. stebėjo dviejų keleivinių lėktuvų ekipažai. Ir tik 1989 m. tas draudimas buvo atšauktas.

Platovo žodžiais, NSO tyrinėjimai buvo uždari, kad „sumažintų visuomeninį rezonansą nuo jų legalizacijos“, o taip pat dėl galimybės kai kurių NSO savybių panaudojimo kariniams tikslams. Tačiau iš tikrųjų slaptumas buvo tik priedanga jų neveiklumui maskuoti ir užtikrinto galimybę manipuliuoti pranešimais savo nuožiūra. Įdomų prisipažinimą padarė Migulino komisijos narys, Poliarinės geofizikos instituto darbuotojas S. Černousas, kad dirbdami jie „atsijoje visus pranešimus, nesusijusius nei su mokslu, nei su technika“;

Tad dabar aišku, kodėl nebuvo NSO nusileidimų, kontaktų su jų ekipažais arba žmonių pagrobimų aprašymų. Ir pasakymas, kad 95% pranešimų susiję su zondais, raketų startais, lėktuvais, kamuoliniais žaibais ir meteorais, o likę 5% - su gamtos reiškiniais, matyt reiškia, kad tie procentai skaičiuoti jau nuo „atsijotų“ pranešimų. Aiškėja Migulino mąstymo ribotumas. Jis visais būdais bandė trukdyti visuomeninėms organizacijoms tirti anomalius reiškinius arba perimti jų kontrolę.

1981 m. jis pasiuntė laišką Ukrainos anomalijų reiškinų sekcijos pirmininkui akademikui G. Pisarenko, nurodydamas, kad „anomalijų reiškinų tyrimas TSRS vyksta direktyvinių organų nurodymu ir neturi tikslo į jį įtraukti plačių visuomenės masių“. Tais pačiais metais jis nusiuntė laišką Rusijos geografų draugijos prezidentui akademikui A. Trešnikovui, kuriame davė sutikimą prie Draugijos įkurti anomalijų reiškinų tyrimo komisiją, jei į ją bus įtrauktas jo komisijos narys. Jos pirmininku ir tapo Leningrado skyriaus magneto-jonosferos laboratorijos vedėjas E. Gorškovas.

Platovo prisipažinimu, Migulino metodika susivedė į pranešimų surinkimą ir tipinių ataskaitų išsiuntimą su bandymais įtikinti liudininkus, kad tai buvo optiniai efektai ar techniniai eksperimentai. Tik labai retai buvo važiuojama į vietą. 1989 m. Platovas „Komsomolskaja pravda“ korespondentui pareiškė: „Važiuoti nėra ko, jei nėra pranešimų, išskyrus laikraščių straipsnius. Negalim bėgioti ir ieškoti, kas, kur, ką pasakė ar parašė“. Tad 9 dešimtm. susidarė keista situacija, kai TSRS Gynybos ministerija rimtai rinko duomenis apie NSO, o Mokslų akademija Migulino ir Platovo asmenyse tvirtino, kad jokių NSO nėra - ir visuomenė nežinojo, kuo tikėti.

Priešlėktuvinės gynybos vadas armijos generolas I. Tretjakas pareiškė, kad „nevyko jokie informacijos mainai apie NSO ir su Varšuvos sutarties šalimis bei NATO“. Gynybos ministerijos 22-ojo MTI Mytiščiuose veikla irgi daugiausia tebuvo pranešimų rinkimas ir analizė. Prieš 2000-uosius buvęs laboratorijos bendradarbis pulkininkas A. Plaksinas pareiškė, kad per 13 veiklos metų ji gavo kelis tūkstančius pranešimų apie NSO. Tačiau patikrinus beliko tik apie 1000, kuriuose galima manyti buvus minint nežinomus mokslui reiškiniai. Tačiau jis nustebino pareiškęs, kad apie 70% pranešimų paaiškinami Saulės karūnos „išmetimais“, 20% tenka technogeniniams veiksniams, o 10% yra neatpažintos prigimties. Per 13 m. tik kelis kartus laboratorijos darbuotojams teko važiuoti į vietą tiriant galimą NSO įsikišimą į karinius reikalus.

1983 m. spalio mėn. Gen. štabo įsakymu pulkininkas B. Sokolovas su komisija skubiai skrido į 50-ąją spec. paskirties diviziją, kad ištirtų NSO poveikį valdymo pultui. O karinėje dalyje nr.73790 vyko slapti su NSO susiję tyrimai kodiniu pavadinimu „Gija-3“ (Nitj-3). Matyt, tai buvo karinis MTI, specialiai sukurtas NSO tyrinėjimams. Tų tyrinėjimų pavadinimas labai įkvepiantis: „Eksperimentinių ir teorinių netradicinių variklių funkcionavimo procesų bei jų sąveikos su aplinka tyrimų laukiamų rezultatų koncepcijų ir prognozių pagrindimas“.

1993 m. „Gijos-3“ ataskaitą sugebėjo gauti Amerikos ufologai ir paaiškėjo, kad tų tyrimų tikslas buvo suvokti, koku principu veikia NSO varikliai ir juos lydintys laukai, apie kuriuos praneša liudininkai. O taip pat, kaip galima sukurti tokią technologiją ir kaip iš to išgauti technologines inovacijas. Tai, tikslas aiškus, tačiau tyrimai visiškai jo neatitiko, nes pateikiama, kad yra didelis kiekis stebėjimų, kurie nepaaiškinami. Ataskaitoje buvo pateikta detalios NSO tyrinėjimų TSRS ir JAV istorijos, NSO sudužimų 1947 m. Niu Meksikos valstijoje ir 1950 m. rė Meksikos sienos aprašymai (iš admiralo Hillenkotterio ataskaitos), kontaktų su ateiviais duomenys (pabrėžiant, kad ufonautai renkasi mažaraščius, nesugebančius suvokti, kas su jais atliekama), nuorodos į tarybinių ir amerikiečių kosmonautų susidūrimus kosmose (ir Mėnulyje, su prielaida, kad pilotuojami skrydžiai nutraukti baiminant, kad astronautai gali negrįžti) su NSO, smulkiai aprašyti 7 NSO manevrai aplink G. Titovo pilotuojamą „Voschod-2“ (jie nufilmuoti), pateikta kelių tarybinių ufologų nuomonė, kad J. Gagarinas 1968 m. žuvo susidūręs su NSO ir pan.

Panašu, kad TSRS saugumo organai visai netyrė NSO. 1991 m. KGB pirmininko pavaduotojas N. Šamas laiške Ufologų asociacijos prezidentui rašė, kad KGB neužsiima sistemingu informacijos apie NSO rinkimu ir analizavimu ir atsiuntė 124 lapų medžiagos apie NSO kopijas. Tai daugiausia buvo karinių dalių ir civilinės aviacijos lėktuvų ekipažų pranešimai apie švytinčius rutulius ir žvaigždutes. UFO: Russian document Ji nebuvo užslaptinta ir buvo paskelbta laikraštyje „Anomalija“. 1993 m. Valstybės saugumo ministro pavaduotojas A. Bykovas patvirtino, kad sistemingi darbai nevyksta, o NSO problema teturi „akademini pobūdį“.

Subyrėjus TSRS, į viešumą pateko ir didžiausios paslaptys. 1993 m. laikraštyje „Izvestija“ buvo pateiktos visų strateginių raketų charakteristikos, atominių povandeninių laivų bazės ir pan. Tad turėjo prasmukti ir kai kuri informacija apie NSO avarijas šalies viduje. Tačiau nepasirodė - arba jų tikrai nebuvo, arba vis tik išlaikyta paslapyje.

Minėtas B. Sokolovas, per kurio rankas praėjo tūkstančiai dokumentų, yra pareiškęs, kad nė karto nepastebėjo nuorodų, kad būtų daiktinių NSO egzistavimo įrodymų. Bet, kita vertus, tik

taip jis ir galėjo atsakinėti. O žiniasklaidoje kartais vis tik pasirodydavo pranešimai apie, atseit, numuštus NSO. Jaroslavlį „Ketvirtas matavimas ir NSO“; 2002 m. Nr. 1 / 166 išspausdintas nemažas S. Kovalevskio straipsnis, kuriame tvirtinama, kad virš TSRS buvo numušti ir paimti 2 ateivių laivai, 5 nepilotuojami zondai ir 2 nežemiškos kilmės nepilotuojamų laivų fragmentai. Vienas laivų, atseit, numuštas 1978 m. kovą Kazachstano Semipalatinsko srityje netoli Podgornoje gyvenvietės ir jame rasti dviejų nedidelio ūgio ateivių kūnai. Kitas laivas numuštas Kabardino-Balkarijos šiaurėje prie Žemutinio Čereko gyvenvietės 1987 m. ir buvo beveik nepažeistas. Jame rasti 3-ių žemų ateivių kūnai. Šis laivas ir kūnai buvo saugomi Naujosios Žemės atominiam poligone esančiame objekte „Ledynas“; (GCP Nr. 6). O Kazachstane numušto laivo dalys ir ateivių kūnai, atseit, perduoti privačiai Saudo Arabijos bendrovei.

1981 m, programa „Tinklas“; (Sietka) pervadinta į „Galaktika“; o 1986 m. - į „Horizontas“; 1990 m. valstybinė anomalijų reiškinių tyrimo programa buvo baigta ir iki 1996 m. prie bendrosios fizikos ir astronomijos skyriaus tebuvo likusi tik ekspertinė gaunamų pranešimų analizės grupė. Programą baigus, 1991 m. pasirodė Platovo ir Rubcovo knyga „NSO ir šiuolaikinis mokslas“; o 2000-ais Platovo ir Sokolovo straipsnis „NSO tyrimas TSRS“; kurioje taip pat neužsimenama nei apie NSO nusileidimus, nei bandymus tirti sudužusius NSO.

Vis tik Karinėse pajėgose ne visi buvo patenkinti tokiu reikalų posūkiu. 1990 m. Priešlėktuvinės gynybos štabo vadas generolas-pulkininkas I Malcevo interviu minimi daugkartiniai NSO skrydžiai šiauriau Maskvos. Apie interviu sužinojęs Gynybos ministras ne tik įsiuto, bet ir pareiškė, kas „pas mus nėra ir negali būti jokių NSO!“; Bet 1991 m. PLG štabas ėmėsi patikrinti maskviečio ufologo M. Milchikerio pranešimą, kad ateivių civilizacijos likučiai prašo leidimo nusileisti 1991 m. birželį šiauriau Baikonuro kosmodromo ir nenaudoti prieš juos ginklų. Gen. Štabo vado armijos generolo M. Moisiejevo pavedimo I. Malcevas parašė M. Milchikeriui, kad PLG pasirengusi nenaudoti savo ginkluotės prieš ateivių laivus ir į tą rajoną nusiuntė pulkininko I. Nazarenko vadovaujamą karininkų grupę. Bet visa tai pasirodė buvus eiliniu blefu.

Subyrėjus TSRS, Rusijos valdžia visai liovėsi skirti dėmesį NSO, slaptų archyvų likimas neaiškus. 1996 m. PLG Akademijos vadas generolas pulkininkas G. Rešetnikovas pareiškė. Kad jokio specialaus duomenų banko nėra, o informacija apie NSO niekur nekaupiama. 1997 m. S. Černousas patvirtino, kad komisija, kuriai jis priklausė, jau senai neegzistuoja. 22-ojo MTI spec. laboratorija Mytiščiuose seniai išformuota. Ir kokie gali būti NSO tyrimai, kai visas 2004 m. Rusijos biudžetas tebuvo 80 mlrd. dolerių (lyginant su JAV vien gynybai skirtais 401 mlrd. USD).

Nors reikia pripažinti, kad visi Rusijoje vykę tyrimai pagal valstybinę liniją tebuvo nesibaigiantys ginčai, ar tie objektai egzistuoja, ir paprastas pranešimų kaupimas. Jokios praktinės naudos jie neatnešė. Galiausiai tai pripažino ir Migulinas, savo knygoje parašęs, kad visi NSO tyrinėjimai mokslo nepraturtino, nes nedavė jokių naujų žinių.

